

4^η Εργασία – ΕΚΠ65 2008-09

Στο πλαίσιο της 5^{ης} ΟΣΣ της ΘΕ ΕΚΠ 65, ο Καθηγητής Σύμβουλος (ΚΣ) ανταποκρινόμενος σε προτάσεις αρκετών φοιτητών, συζήτησε μαζί τους τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι πτυχιούχοι των συμβατικών πανεπιστημίων που εισέρχονται για πρώτη φορά σε μεταπτυχιακό πρόγραμμα του ΕΑΠ.

Ο Κώστας (εκπαιδευτικός, 30 ετών), αναφέρθηκε στο γεγονός ότι οι πτυχιούχοι των συμβατικών πανεπιστημίων έχουν γαλουχηθεί σε μια άλλη νοοτροπία και κουλτούρα μάθησης εντελώς διαφορετική από αυτή που συναντούν στο ΕΑΠ. Τόνισε την δυσκολία που συνάντησε προκειμένου να εξοικειωθεί με τη φιλοσοφία και τα χαρακτηριστικά του μοντέλου της ΑεξΑΕ του ΕΑΠ, και εστίασε στο διαφορετικό τρόπο διάρθρωσης των σπουδών (θεματικές ενότητες αντί για εξαμηνιαίο μάθημα, προγράμματα σπουδών αντί για τμήματα, ημιτελές και τυχαίο αρθρωτό σύστημα, πέντε μόνο πρόσωπο με πρόσωπο συναντήσεις κατά την διάρκεια του έτους αντί για εβδομαδιαίες διαλέξεις, ρόλος του ΚΣ κ.λπ.) γεγονός που του προκάλεσε απίστευτη σύγχυση αλλά και ανασφάλεια στα πρώτα βήματα των σπουδών του.

Η Μαρία (κοινωνική λειτουργός, 50 ετών, μητέρα δύο παιδιών στο Λύκειο), εστίασε στο ρόλο που διαδραματίζει το εκπαιδευτικό υλικό στις σπουδές της στο ΕΑΠ. Κατέθεσε την προσωπική της εμπειρία λέγοντας ότι για μεγάλο χρονικό διάστημα δεν είχε αντιληφθεί το ρόλο και την ιδιαιτερότητα του και ότι το αντιμετώπιζε ως συμβατικό εγχειρίδιο (π.χ. την ενοχλούσαν οι δραστηριότητες και οι ασκήσεις αυτοαξιολόγησης οι οποίες «ξεφύτρωναν» στη μέση του κειμένου, προσπερνούσε τον σκοπό και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα γιατί τα θεωρούσε περιττά κ.λπ.). Όταν συνειδητοποίησε τη σπουδαιότητα του εκπαιδευτικού υλικού είχε ήδη περάσει σημαντικό χρονικό διάστημα. Εξομολογήθηκε ότι το μεγαλύτερο πρόβλημα που αντιμετωπίζει στις σπουδές της στο ΕΑΠ είναι η «δυσκολία οργάνωσης του ρυθμού της μελέτης μου» και εν τέλει «η δυσκολία αυτορρύθμισης της προσωπικής, οικογενειακής και κοινωνικής μου ζωής σε συνδυασμό με τις απαιτήσεις των σπουδών μου οι οποίες έχουν ως στόχο την κάλυψη εσωτερικών αναζητήσεων και αναγκών».

Ο Αντώνης (φιλόλογος, 40 ετών) αναφέρθηκε στην σημασία των ΟΣΣ και των γραπτών εργασιών. Αναγνώρισε την σπουδαιότητα των ΟΣΣ στην πρόοδο των σπουδών του αν και όπως είπε «κάποιες φορές ο ΚΣ έκανε περισσότερο διάλεξη και λιγότερο ανταποκρίνονταν στις ιδιαίτερες μας ανάγκες». Τόνισε επίσης ότι δυσκολεύτηκε πολύ με τις γραπτές εργασίες καθώς δεν είχε προηγούμενη εμπειρία με την συγγραφή ακαδημαϊκών εργασιών στο συμβατικό πανεπιστήμιο, αναφέροντας χαρακτηριστικά ότι «όταν ο ΚΣ μας ανέλυε το πως συντάσσουμε τις βιβλιογραφικές αναφορές έβγαينا έξω από τα ρούχα μου, καθώς ένιωθα ότι ασχολούμαστε με τον τύπο και όχι με την ουσία».

Η Μάγδα (πτυχιούχος του ΕΑΠ, στέλεχος ιδιωτικής επιχείρησης, 35 ετών) ήταν αρκετά αιχμηρή στην τοποθέτηση της. Αναφέρθηκε στο φαινόμενο της παραπαιδείας που συνάντησε στις προπτυχιακές της σπουδές στο ΕΑΠ, στην έλλειψη επαφής με κάποιους ΚΣ, οι οποίοι αν και καλοί γνώστες του αντικείμενου τους ήταν τυπικοί και απόμακροι, στα ανεπαρκή σχόλια των ΚΣ στις εργασίες της, στην έλλειψη επαφής και συνεργασίας με τους συμφοιτητές της. Κατέθεσε το παράπονο της ότι πολλοί ΚΣ στις ΟΣΣ δεν λάμβαναν υπόψη τη γνώση και την εμπειρία των φοιτητών τους με αποτέλεσμα να νοιώθει ένα χάσμα ανάμεσα στην διδασκεία ύλη και τις καταστάσεις που βιώνει στην πραγματική ζωή. Από την άλλη αναγνώρισε ότι το ΕΑΠ της πρόσφερε μια δεύτερη ευκαιρία για να πραγματοποιήσει τα όνειρά της καθώς οι επιδόσεις της στις πανελλήνιες εξετάσεις δεν της επέτρεψαν να εισαχθεί σε τμήμα της αρεσκείας της.

Ο ΚΣ άκουσε με προσοχή όλες τις απόψεις και ζήτησε από τους φοιτητές να σκεφτούν πιθανούς τρόπους προκειμένου να αντιμετωπιστούν τέτοιου είδους προβλήματα, τα οποία κατά γενική ομολογία αποτελούν τροχοπέδη ιδιαίτερα στην αρχή των σπουδών. Ακολούθησε διεξοδική συζήτηση όπου ο ΚΣ πρότεινε να συντάξουν οι φοιτητές του τμήματός του μια ενημερωτική επιστολή η οποία να απευθύνεται στους νεοεισερχόμενους φοιτητές του μεταπτυχιακού προγράμματος «Σπουδές στην Εκπαίδευση». Την αποτύπωση των κυριότερων σημείων της επιστολής, ανέλαβε ο ΚΣ.

Αγαπητοί φοιτητές,

Θα σας παρακαλούσα να συντάξετε μια επιστολή που θα απευθύνεται στους νεοεισερχόμενους φοιτητές του μεταπτυχιακού προγράμματος του ΕΑΠ «Σπουδές στην Εκπαίδευση» με σκοπό να τους συμβουλευέτε και να τους υποστηρίξετε στη νέα τους προσπάθεια.

Στην επιστολή σας θα πρέπει να συμπεριλάβετε θέματα που αφορούν την οργάνωση των σπουδών, τις διαδικασίες διδασκαλίας, την ευρετική πορεία προς την μάθηση και ότι άλλο εσείς κρίνετε αναγκαίο με βάση:

1. Όλα όσα έχετε μελετήσει στους πέντε τόμους της ΕΚΠ65 για τη διδασκαλία, τη μάθηση, το διδακτικό υλικό κ.ά. στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

2. Τα προσωπικά σας βιώματα και την μέχρι τώρα εμπειρία σας από τις σπουδές σας στο ΕΑΠ.

Διευκρινίσεις

Η 4^η Εργασία θα πρέπει να έχει τη μορφή επιστολής, χωρίς εισαγωγή και σύνοψη / συμπεράσματα και η έκταση της να μην υπερβαίνει τις 1.200 λέξεις.

Στο κείμενο της επιστολής μπορείτε να προτείνετε στους συμφοιτητές σας συμπληρωματικό ενημερωτικό υλικό, πηγές στο διαδίκτυο ή ακόμα και σχετική βιβλιογραφία, η οποία κατά την κρίση σας θα μπορούσε να ενισχύσει την προσπάθειά τους.

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ:

ΑΝΟΙΚΤΗ ΚΑΙ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ (ΕΚΠ65)

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ - ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: Δρ. ΒΑΣΙΛΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

ΣΕΠ ΕΚΠ65

Ταχυδρ. Διευθ.: Λέπεδα, Ληξούρι, Τ.Κ.: 28200, ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ

E-mail: vasalap@otenet.gr

Τηλ./Fax: 26710/94055 & 6937225472

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: ΚΑΓΙΑΜΠΑΚΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ (2008)

Α.Μ. : 57725

Κωδικός Τμήματος : 2008 ΕΚΠ65 ΑΘΗ2

10/05/2008

Ταχυδρ. Διευθ.: Φιλικής Εταιρείας & Ριζάρη 1, Τ.Κ.: 71307, Ηράκλειο – Κρήτης

E-mail: sek-her@otenet.grWeb Site: <http://www.electricallab.gr>

Τηλ./Fax: 2810/242750 οικίας & 2810/326005 Εργασίας

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ	1
1. Βασικά Χαρακτηριστικά της Ανοικτής εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης	2
2. Το Αρθρωτό Σύστημα - Θεματικές Ενότητες	2
3. Απαιτήσεις των Θεματικών Ενότητων (ΘΕ)	2
4. Το Εκπαιδευτικό Υλικό και οι Νέες Τεχνολογίες	3
5. Η Σημασία των Ομαδικές Συμβουλευτικές Συναντήσεις (ΟΣΣ)	4
6. Η Σημασία των Γραπτών Εργασιών (ΓΕ)	4
7. Βοήθεια και Καθοδήγηση στην Μαθησιακή Διαδικασία	5
8. Προτεινόμενη Περαιτέρω Βιβλιογραφία για Μελέτη και Βοήθεια	6
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	7

Το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα «Σπουδές στην Εκπαίδευση» της «Σχολής Ανθρωπιστικών Σπουδών» (ΣΑΣ) συγκροτήθηκε σύμφωνα με τον ιδρυτικό Νόμο του Ε.Α.Π. 2552/97, (Λυκουργιώτης, 1998α, σελ.133-138). Σκοπός του προγράμματος είναι η παροχή εξειδικευμένων παιδαγωγικών γνώσεων αρχικά σε εκπαιδευτικούς και των δύο βαθμίδων (πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια) και σε όλους τους αποφοίτους ΑΕΙ και ΤΕΙ που απασχολούνται ή πρόκειται να απασχοληθούν στην εκπαίδευση. (ΕΑΠ, 2009).

1. Βασικά Χαρακτηριστικά της Ανοικτής εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης

Η Φιλοσοφία και το Ιδεώδες της Ανοικτής Εκπαίδευσης είναι ότι δεν προϋποθέτει εξετάσεις εισαγωγής και τυπικά προσόντα, όπως επίσης δεν απαιτείται φυσική παρουσία του φοιτητή, όποιο επίπεδο σπουδών και αν επιλέξει. (Λιοναράκης & Λυκουργιώτης, 1998, σελ.30). Μελετά αυτοτελείς μορφωτικούς κύκλους του Αρθρωτού Συστήματος, σε όποιο Χώρο, Χρόνο, Τρόπο και Ρυθμό επιθυμεί.

Βασικά χαρακτηριστικά της Μεθόδου εκπαίδευσης εξ Αποστάσεως, είναι ότι ο μαθητής μελετά ένα ειδικά σχεδιασμένο Εκπαιδευτικό Υλικό ενώ αξιοποιεί τις νέες τεχνολογίες και τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης (ΜΜΕ). Επίσης από έναν απομακρυσμένο προσιτό εκπαιδευτή επικοινωνεί με διάφορα μέσα για την πλήρη καθοδήγηση και υποστήριξή του. (Ματραλής, 1998α, σελ.42&46).

2. Το Αρθρωτό Σύστημα - Θεματικές Ενότητες

Βασική λειτουργική μονάδα του Αρθρωτού Συστήματος είναι η Θεματική Ενότητα (ΘΕ) η οποία καλύπτει πλήρως ένα γνωστικό αντικείμενο, μεταπτυχιακού επιπέδου, και αντιστοιχεί περίπου σε 3 εξαμηνιαία μαθήματα ενός κλασικού Πανεπιστημίου. (Λυκουργιώτης, 1998β, σελ.82). Για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης πρέπει να ολοκληρωθούν με επιτυχία 4 από τις 9 ΘΕ του προγράμματος και να εκπονηθεί στο τέλος Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία. (ΕΑΠ, 2009).

3. Απαιτήσεις των Θεματικών Ενότητων (ΘΕ)

Κάθε ΘΕ ακολουθεί τη μεθοδολογία της εξΑΕ όπου βασική απαίτηση είναι η τήρηση του Χρονοδιαγράμματος Μελέτης, η εκπόνηση 4 Γραπτών Εργασιών που αποστέλλονται στον Καθηγητή – Σύμβουλο για αξιολόγηση και ανατροφοδότηση,

(Ματραλής, 1998β, σελ.57-58) με παρακολούθηση 5 προγραμματισμένων Ομαδικών Συμβουλευτικών Συναντήσεων (ΟΣΣ) και Τελική Γραπτή Εξέταση.

Επίσης, όπως αναφέρει και το ΕΑΠ (2009), πριν επιλέξετε τον αριθμό των ΘΕ που επιθυμείτε να παρακολουθήσετε (1-2), σημειώστε ότι για κάθε Θ.Ε. έχει υπολογιστεί ότι χρειάζεται μελέτη περίπου 7-10ωρών εβδομαδιαίως. (Λιοναράκης, 1998α, σελ.166). Πρέπει επομένως να σταθμίσετε πολύ προσεκτικά το χρόνο που μπορείτε να διαθέσετε για μελέτη και να μην επιλέξετε σε καμία περίπτωση περισσότερες Θ.Ε. από αυτές που μπορείτε πράγματι να παρακολουθήσετε. Η απόφασή σας αυτή είναι ιδιαίτερα κρίσιμη για την πρόοδό σας.

4. Το Εκπαιδευτικό Υλικό και οι Νέες Τεχνολογίες

Το «ειδικό» Εκπαιδευτικό Υλικό αποτελεί βασικό εργαλείο της εξΑΕ. Ο σπουδαστής εξαρτάται από αυτό το «Εκπαιδευτικό Πακέτο» που συνιστά μια προκατασκευασμένη και αποθηκευμένη διδασκαλία όπου τον «διδάσκει». Γι' αυτό είναι σχεδιασμένο με τέτοιο τρόπο, ώστε να αναπληρώνει, την περιορισμένη εκπαιδευτική επικοινωνία με τον διδάσκοντα και επιτελεί διάφορες διδακτικές λειτουργίες όπως πραγματοποιούνται στην παραδοσιακή εκπαίδευση. (Γκίοςος & Κουτσούμπας, 2005, σελ.41). Συγκεκριμένα: (Ματραλής, 1998γ, σελ.47-49)

- Καθοδηγεί το φοιτητή στη μελέτη του
- Προάγει τη σημαντική για τη μάθηση αλληλεπίδραση του φοιτητή με το Μαθησιακό Υλικό, με Δραστηριότητες - Ασκήσεις Αυτοαξιολόγησης (Ματραλής, 1999α, σελ.71) και Εργασίες.
- Επεξηγεί δύσκολα σημεία και έννοιες,
- Αξιολογεί και ενημερώνει το φοιτητή για την πρόοδό του,
- Εμψυχώνει και ενθαρρύνει το φοιτητή να συνεχίσει την προσπάθειά του,
- Επιτρέπει στο φοιτητή να επιλέγει ελεύθερα τον τόπο και το χρόνο, καθώς και το ρυθμό της μελέτης του,
- το Έντυπο υλικό συνοδεύεται, ανάλογα με τις απαιτήσεις της Θ.Ε., με Νέες Τεχνολογίες, όπως οπτικοακουστικό υλικό ή/και εκπαιδευτικό λογισμικό.

Βασικά χαρακτηριστικά που κάνει αισθητή την διαφορά με τα συμβατικά συγγράμματα είναι ότι στο έντυπο υλικό έχει: (Ματραλής, 1999β, σελ.36-45&73).

- Σαφώς καθορισμένους και διατυπωμένους στόχους και προσδοκώμενων αποτελεσμάτων,

- Σαφή - επεξηγηματικό και φιλικό κείμενο,
- Πολλά παραδείγματα και μελέτες περίπτωσης,
- Δραστηριότητες με επίλυση στο τέλος του αντίστοιχου κεφαλαίου,
- Σαφώς διατυπωμένη επίγνωση των δυσκολιών που αντιμετωπίζονται και
- Συμβουλές μελέτης του παρερχόμενου υλικού.

Επομένως η μελέτη αυτού και με την εκπόνηση των δραστηριοτήτων, αποτελεί ένα πλήρες Μαθησιακό Υλικό, εφαρμόζοντας τη δια ζώσης Διδασκαλία, (Ματραλής, 1999γ, σελ.73), όπου ανταποκρίνεται πλήρως στις απαιτήσεις της εξΑΕ του ΕΑΠ και οδηγεί σε απόλυτη επιτυχία στην επίσημη πλέον δοκιμασία αξιολόγησης - Τελική Γραπτή Εξέταση.

5. Η Σημασία των Ομαδικές Συμβουλευτικές Συναντήσεις (ΟΣΣ)

Πραγματοποιούνται 5 ΟΣΣ (τετράωρης διάρκειας) για κάθε ΘΕ. Ωστόσο δεν είναι υποχρεωτικές, όπως αναφέρεται από το ΕΑΠ (2009). Όμως εκτιμάται ότι είναι ιδιαίτερα ουσιώδεις, γιατί βοηθούν σημαντικά στο να αποσαφηνιστούν δυσνόητα σημεία και να κατανοήσει ο φοιτητής πληρέστερα το γνωστικό αντικείμενο. Επίσης κατά τις συναντήσεις αυτές αναπτύσσεται η γνωριμία και η επικοινωνία καθηγητή – φοιτητών και των φοιτητών μεταξύ τους.

Επίσης συμβάλει στην ενεργή ανταλλαγή μηνυμάτων (Κόκκος, 1998α, σελ.89), αφού δημιουργηθεί κλίμα αμοιβαίας ανατροφοδότησης, ενισχύεται η εμπιστοσύνη και η αλληλο-αποδοχή όπου σε συνδυασμό με την εμπύχωση (Κόκκος, 1998β, σελ.93) συνειδητοποιείται η δυναμική της αλληλοεκτίμησης και αλληλο-αξιοποίησης, η οποία επεκτείνεται και πέρα των ΟΣΣ, κατά την απομακρυσμένη επικοινωνία και αξιολόγηση. (Λιοναράκης, 1998β, σελ.241-254)

6. Η Σημασία των Γραπτών Εργασιών (ΓΕ)

Εκπονούνται τέσσερις γραπτές εργασίες 1200 – 2500 λέξεων, που αξιολογούνται από τον διδάσκοντα. Οι ΓΕ είναι υποχρεωτικές για όλους τους φοιτητές και πρέπει να αποστέλλονται στο διδάσκοντα σε προκαθορισμένες ημερομηνίες, που αναφέρονται στο Χρονοδιάγραμμα Μελέτης & Γραπτών Εργασιών και εντάσσονται στην συνεχή κατ' οίκον Αξιολόγηση.(Ματραλής, 1999δ, σελ.108).

Ο θεσμός των εργασιών είναι μια σημαντική πρωτοπορία του ΕΑΠ, η οποία βοηθά τον φοιτητή να εμπεδώσει την ύλη των εγχειριδίων, να διευρύνει τις γνώσεις

του, μέσω της βιβλιογραφίας, και ν' αναπτύξει την κριτική μελέτη και τις εκφραστικές του δυνατότητες. Οι εργασίες συνιστούν τεκμήριο προόδου, προϋπόθεση για τη συμμετοχή στις εξετάσεις και συμβάλλουν κατά 30% στη διαμόρφωση της βαθμολογίας των ΘΕ.

Τέλος, βασικό σημείο στην εκπόνηση των γραπτών εργασιών είναι η εφαρμογή του συστήματος Harvard, Publication Manual of the American Psychological Association - APA style essentials, (Degelman & Harris, 2001), στις Βιβλιογραφικές Παραπομπές και Αναφορές μέσα στο κείμενο.

7. Βοήθεια και Καθοδήγηση στην Μαθησιακή Διαδικασία

Βασικοί "διαμεσολαβητές" στις σπουδές σας είναι ο Καθηγητής - Σύμβουλος (ΚΣ), ο οποίος αποτελεί μέλος του Συνεργαζόμενου Εκπαιδευτικού Προσωπικού (ΣΕΠ) του ΕΑΠ. Επικοινωνεί με τους φοιτητές τηλεφωνικά, με επιστολές ή E-mail, τουλάχιστον 6 φορές κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους και απαντά σε όλα τα E-mails των φοιτητών του σε εύλογο χρονικό διάστημα. (ΕΑΠ, 2009). Κατά την επικοινωνία του με τους φοιτητές το μέλος ΣΕΠ τους συμβουλεύει, τους ενθαρρύνει και τους καθοδηγεί. (Ματραλής, 1998β, σελ.57-58). Για το σκοπό αυτό ορίζεται, κατόπιν συνεννοήσεως με τους φοιτητές, ένα τρίωρο εβδομαδιαίως (ώρες επικοινωνίας) κατά το οποίο θα είναι τηλεφωνικά διαθέσιμος.

Επίσης ο ΚΣ βοηθά τον φοιτητή να μαθαίνει πώς να μαθαίνει, μέσα από την τεχνική της αποκαλυπτικής ή ευρηματικής διαδικασίας της μάθησης. Ωστόσο η σχέση του με το φοιτητή διέπεται από ελευθερία έκφρασης των σκέψεων, των ιδεών και των συναισθημάτων, και από την αρχή της δημοκρατικής και ισότιμης αντιμετώπισης. Εφαρμόζονται τεχνικές και χαρακτηριστικά της συναισθηματικής νοημοσύνης με προεξάρχον την εν-συναίσθηση ή τη συναίσθηση με το συνομιλητή ως προϋπόθεση κάθε μορφής γνήσιας επικοινωνίας (Αθανασούλα, 2001).

Επομένως, η φύση των σπουδών της ΑεξΑΕ καθώς και με την παρέμβαση του Καθηγητή Συμβούλου, μέσω της εξατομικευμένης μορφής μάθησης, όπου επεξηγεί τα δύσκολα σημεία του εκπαιδευτικού υλικού και με ενθάρρυνση για τη σωστή τήρηση του χρονοδιαγράμματος, σε καθοδηγεί για τη θετική στάση απέναντι στις σπουδές σας.

8. Προτεινόμενη Περαιτέρω Βιβλιογραφία για Μελέτη και Βοήθεια

Για περισσότερες πληροφορίες και βοήθεια στην μελέτη σας μπορείτε αρχικά να επισκεφθείτε τις παρακάτω τοποθεσίες στο διαδίκτυο:

1. Ηλεκτρονικές Βιβλιοθήκες:

http://electricallab.gr/component/option,com_weblinks/catid,44/Itemid,23/

2. Εκπαιδευτικά Περιοδικά:

http://electricallab.gr/component/option,com_weblinks/catid,53/Itemid,23/

Επίσης, χρήσιμα είναι τα βιβλία του Εκδοτικού οίκου Μεταίχμιο όπως:

A. Κόκκος Α. (2005). Εκπαίδευση Ενηλίκων: Ανιχνεύοντας το Πεδίο.

B. Mezirow J. και Συνεργάτες. (2007). Η Μετασχηματίζουσα Μάθηση.

Γ. Noyé D., Piveteau J. (1999). Πρακτικός Οδηγός του Εκπαιδευτή.

Δ. Courau S. (2000). Τα βασικά «Εργαλεία» του Εκπαιδευτή Ενηλίκων.

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Degelman, D. & Harris, M.L.. (2001). *Publication Manual of the American Psychological Association - APA style essentials* (5th ed.). Washington, DC: Author.
- Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα του Vanguard University of Southern California, Department of Psychology:
http://www.vanguard.edu/faculty/ddegelman/detail.aspx?doc_id=796 (20/4/2009).
- Αθανασούλα, Ρ., (2001), *Η συναισθηματική νοημοσύνη και ο ρόλος της στην αποτελεσματική επικοινωνία στην ΑεξΑΕ*. Στα πρακτικά του Α΄ Πανελλήνιου Συνεδρίου για την ΑεξΑΕ. Πάτρα: ΕΑΠ.
- Γκικόσος, Ι. & Κουτσούμπα, Μ., (2005). Θεωρητικές Προσεγγίσεις στο σχεδιασμό και την ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού στην ΑεξΑΕ – Το περιεχόμενο του «εκπαιδευτικού πακέτου». Στο: Π. Βασάλα, Ι. Γκικόσος, Μ. Κουτσούμπα, Α. Λιοναράκης (Επιμ.), Μ. Ξένος, Χ. Παναγιωτακόπουλος, *Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση: Παιδαγωγικές και Τεχνολογικές Εφαρμογές*. (σελ.41). Πάτρα: ΕΑΠ.
- ΕΑΠ, (2009). Λήψη Απριλίου 20, 2009, από: <http://www2.eap.gr/frameset.jsp?locale=el>
- Κόκκος, Α., (1998α). Στοιχεία Επικοινωνίας – Ικανότητες που χρειάζονται για την επικοινωνία - Ενεργητική Ανταλλαγή Μηνυμάτων. Στο: Α. Κόκκος, Α. Λιοναράκης, *Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχέσεις διδασκόντων - διδασκομένων*. Τόμος Β. (σελ. 89). Πάτρα: ΕΑΠ.
- Κόκκος, Α., (1998β). Στοιχεία Επικοινωνίας – Διαπραγμάτευση - Εμπύχωση. Στο: Α. Κόκκος, Α. Λιοναράκης, *Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχέσεις διδασκόντων - διδασκομένων*. Τόμος Β. (σελ. 93). Πάτρα: ΕΑΠ.
- Λιοναράκης, Α., (1998α). Ιδρύματα Ανοικτής και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση – Τυπικά Ανοικτά Πανεπιστήμια - Το Αρθρωτό σύστημα. Στο: Δ. Βεργίδης, Α. Λιοναράκης, Α. Λυκουργιώτης, Β. Μακράκης, & Χ. Ματραλής, *Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση: Θεσμοί και Λειτουργίες*. Τόμος Α. (σελ.166) Πάτρα: ΕΑΠ.
- Λιοναράκης, Α., (1998β). Η Συνεχής Επικοινωνία και η Αξιολόγηση του Φοιτητή. Στο: Α. Κόκκος, Α. Λιοναράκης, *Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχέσεις διδασκόντων - διδασκομένων*. Τόμος Β. (σελ. 241-254). Πάτρα: ΕΑΠ.
- Λιοναράκης, Α. & Λυκουργιώτης, Α., (1998). Ανοικτά Συστήματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Στο: Α. Κόκκος, Α. Λιοναράκης, *Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχέσεις διδασκόντων - διδασκομένων*. Τόμος Β. (σελ. 30). Πάτρα: ΕΑΠ.

- Λυκουργιώτης, Α., (1998α). Το Νομοθετικό Πλαίσιο λειτουργίας του ΕΑΠ. Στο: Δ. Βεργίδης, Α. Λιοναράκης, Α. Λυκουργιώτης, Β. Μακράκης, & Χ. Ματραλής, *Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση: Θεσμοί και Λειτουργίες*. Τόμος Α. (σελ.133-138). Πάτρα: ΕΑΠ.
- Λυκουργιώτης, Α., (1998β). Σύνομη Περιγραφή του Αρθρωτού Συστήματος. Στο: Δ. Βεργίδης, Α. Λιοναράκης, Α. Λυκουργιώτης, Β. Μακράκης, & Χ. Ματραλής, *Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση: Θεσμοί και Λειτουργίες*. Τόμος Α. (σελ.82). Πάτρα: ΕΑΠ.
- Ματραλής, Χ., (1998α). Εκπαίδευση από Απόσταση – Πόσο “Απομακρυσμένος” είναι ο σπουδαστής από τον καθηγητή του στην εκπαίδευση από απόσταση; Τι είδους “Απόσταση” τους χωρίζει; Στο: Δ. Βεργίδης, Α. Λιοναράκης, Α. Λυκουργιώτης, Β. Μακράκης, & Χ. Ματραλής, *Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση: Θεσμοί και Λειτουργίες*. Τόμος Α. (σελ.42-46) Πάτρα: ΕΑΠ.
- Ματραλής, Χ., (1998β). Απαιτήσεις από τους Διδάσκοντες. Στο: Δ. Βεργίδης, Α. Λιοναράκης, Α. Λυκουργιώτης, Β. Μακράκης, & Χ. Ματραλής, *Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση: Θεσμοί και Λειτουργίες*. Τόμος Α. (σελ.57-58) Πάτρα: ΕΑΠ.
- Ματραλής, Χ., (1998γ). Ύπαρξη – Σχεδιασμός ειδικού εκπαιδευτικού υλικού. Στο: Δ. Βεργίδης, Α. Λιοναράκης, Α. Λυκουργιώτης, Β. Μακράκης, & Χ. Ματραλής, *Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση: Θεσμοί και Λειτουργίες*. Τόμος Α. (σελ.47-49) Πάτρα: ΕΑΠ.
- Ματραλής, Χ., (1999α). Ασκήσεις Αξιολόγησης. Στο: Α. Κόκκος, Α. Λιοναράκης, Χ. Ματραλής, & Χ. Παναγιωτακόπουλος, *Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση: Το Εκπαιδευτικό Υλικό και οι Νέες Τεχνολογίες*. Τόμος Γ. (σελ.71). Πάτρα: ΕΑΠ.
- Ματραλής, Χ., (1999β). Προδιαγραφές του έντυπου υλικού στην εκπαίδευση από απόσταση. Στο: Α. Κόκκος, Α. Λιοναράκης, Χ. Ματραλής, & Χ. Παναγιωτακόπουλος, *Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση: Το Εκπαιδευτικό Υλικό και οι Νέες Τεχνολογίες*. Τόμος Γ. (σελ.37-45). Πάτρα: ΕΑΠ.
- Ματραλής, Χ., (1999γ). Οι Ασκήσεις Αξιολόγησης και οι απαντήσεις τους. Στο: Α. Κόκκος, Α. Λιοναράκης, Χ. Ματραλής, & Χ. Παναγιωτακόπουλος, *Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση: Το Εκπαιδευτικό Υλικό και οι Νέες Τεχνολογίες*. Τόμος Γ. (σελ.73). Πάτρα: ΕΑΠ.
- Ματραλής, Χ., (1999δ). Εργασίες Αξιολόγησης - Η συνεχής κατ’ οίκον αξιολόγηση. Στο: Α. Κόκκος, Α. Λιοναράκης, Χ. Ματραλής, & Χ. Παναγιωτακόπουλος, *Ανοικτή και εξ*

Αποστάσεως Εκπαίδευση: Το Εκπαιδευτικό Υλικό και οι Νέες Τεχνολογίες. Τόμος Γ.
(σελ.108). Πάτρα: ΕΑΠ.